

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa VARANK tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Onursal ADIGÜZEL

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, yerli otomobilin prototipinin Aralık ayında paylaşılacağı şeklinde geçtiğimiz günlerde yaptığı açıklama ile “yerli otomobil” tartışmalarını bir kez daha gündeme taşımıştır. Sayın Bakan yaptığı açıklamada yerli otomobile ilişkin yol haritasının çizildiğini belirtirken, açıklamanın devamında şu ifadelerle yer vermiştir:

“Bilişim Vadisi’nde Türkiye’nin Otomobil Girişim Grubu’nun bir Ar-Ge merkezi yatırımı var. Ekimde yerleşmeye başlayacaklar. Kamu olarak destek veriyoruz ama bu bir ticari proje, onlar bu işi yürütüyorlar. Cumhurbaşkanımız da bu işin çok uzamasından elbette ki rahatsız. O da bir an önce tamamlanarak, prototipten sonra bu ürünün üretilip satılmasını istiyor. Bunu Türkiye için de, yerli bir otomobilin oluşturulması açısından da ‘devrim’ niteliğinde görüyor. Otomobil Girişim Grubu C segment SUV ile çıkmayı hedefliyor. 2022’de ilk araç çıktığında Türkiye bölgesinde bu segmentte ilk elektrikli otomobili üretmiş olarak ön plana çıkacak.”

Sayın Bakan’ın açıklamaları kamuoyunda yankı bulmasının yanı sıra Türkiye’nin özellikle de AKP iktidarının bir türlü sonuçlanamayan yerli otomobil macerasına ilişkin de yeni soru işaretlerinin doğmasına neden olmuştur. Bilindiği üzere, Cumhurbaşkanı Erdoğan 2011 yılında dönemin Başbakanı iken TÜSİAD İstişare Konseyi toplantısında yaptığı konuşmada, yüzde 100 yerli otomobil markası geliştirilmesi talebinde bulunmuş, bu işi yapacakları da “babayiğit” olarak adlandırmıştı. Ancak Türkiye ne yazık ki aradan geçen 8 yılda, yerli otomobil markasını yaratmak şöyle dursun, yaratım sürecine ilişkin somut bir adım da atamamıştır.

Dönemin Bakanı Dr. Faruk Özlü 2018 yılında yaptığı bir açıklamada yerli otomobilin 2021 yılında piyasaya çıkacağını belirtirken; 2013-2016 tarihleri arasında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı görevini yapan Fikri Işık ise 2014 yılında yaptığı bir açıklamada, “2020 yılından önce Türkiye ve dünya yollarında yerli otomobili görmenin mümkün olacağını” ifade etmişti. Ancak kamuoyunun da çok iyi hatırladığı üzere Işık’ın döneminde 2015 yılında tanıtımı yapılan yerli otomobil prototipi beklentiyi karşılamadığı gibi birçok tartışmayı da beraberinde getirmiştir.

2018 yılına gelindiğinde ise, “*Fikri mülkiyet haklarına Türkiye'nin sahip olduğu, küresel ölçekte rekabet edecek bir otomobil markası yaratma hedefiyle*” Anadolu Grubu, BMC, Kök Grubu, Turkcell, Zorlu ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ortaklığıyla Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (TOGG) kurulduğunun bilgisi kamuoyu ile paylaşılmıştır.

TOGG'un faaliyetlerinin ise ne ölçüde etkili, verimli olacağı tartışmaları gündemdeki yerini korumaya devam ederken; şirketin resmi internet sayfasında yer alan bilgilere göre, 2019 yılı sonunda ön gösterim aracının örtüsünün kaldırılacağı, takip eden iki yılda fabrikaların tamamlanacağı ve C segmentinde bir SUV olan ilk ürünün 2022 yılında yola çıkartılacağı ifade edilmektedir. 2030 yılına kadar ise ürün gamının geliştirilip 5 modelle farklı ihtiyaçlara cevap verileceği belirtilmektedir. Ek olarak proje ile 2022 yılından itibaren 15 yıl içinde GSMH'ye toplam 50 milyar Avro, cari açığa ise 7 milyar Avro katkıda bulunulacağı ve 5 bini doğrudan olmak üzere 20 bin kişiye istihdam sağlanacağı iddia edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Yerli otomobil projesinde geline son nokta nedir?
- 2- Haziran 2018 tarihinde kurulan TOGG'un aradan geçen 1 yılı aşkın bir süredir yaptığı çalışmalara ilişkin detaylar nelerdir? Yapılan çalışmaların detaylarını kamuoyu ile paylaşmayı düşünüyor musunuz?
- 3- Bilindiği üzere Cumhurbaşkanı çeşitli açıklamalarında projenin yavaş ilerlemesinden şikayet ederek proje açısından geline noktadan memnun olmadığını ifade etmiştir. Sürecin yavaş ilerlemesinin sebebi nedir? Bu açıklamalar çerçevesinde, yerli otomobil projesinde yeni bir aksama ve erteleme olmaması için ne gibi önlemler alınmıştır? Herhangi bir erteleme/aksama durumunda bir yaptırım uygulanması söz konusu mudur?
- 4- 2011 yılından bu yana “yerli otomobil” projesine ne kadar harcanmıştır? Yapılan harcamanın, harcama yıl ve kalemlerine göre dağılımı nasıldır?
- 5- Proje kapsamında oluşan kamu zararı ne kadardır? Örneğin; Bakanlığınız öncesi dönemde 47 milyon avro verilerek alındığı iddia edilen prototipin kullanılmamasından kaynaklı oluşan kamu zararından dolayı herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 6- Türkiye AKP tarafından uzun yıllardır yerli otomobil vaadi ile oyalanırken küreselleşen dünyada sürücüsüz otomobillerin yollara çıkacağı ve yaygınlaşacağı tarih için gün sayılmaktadır. Ülkemizin yerli otomobil süreci sektöre uğradıkça güncel teknolojik gelişmelerin daha da gerisine düşmemiz çok olasıdır. Devam eden yerli otomobil sürecinin ülkemizin küresel rekabetteki konumu için bir hayal kırıklığı yaratmasının önüne nasıl geçmeyi planlamaktasınız?